

har ganske vist ønsket at faa normeret en Fuldmægtig mere til sit Embede, end han havde, saa at det skulde normeres med 3 Fuldmægtige, men Ministeriet har ikke fundet Anledning til at følge Embedsmandens Andragende i saa Henseende, idet det dog formener, at han bør have noget mere til Ekstraskriveri end oprindeligt forlangt, og derfor foreslaar Justitsministeriet, som sagt, at der skal tillægges ham 400 Kr. ud over det, som oprindeligt var foreslaaet. Udvalget er enig, og jeg finder ikke Anledning til at spinde denne Ende længere. Jeg skal altsaa anbefale Tinget at stemme saavel for det af Udvalget stillede Ændringsforslag som for selve Lovforslagets videre Behandling.

Da ikke flere forlangte Ordet, sluttedes Forhandlingen.

Ændringsforslaget til § 1 af *Justitsministeren*, tiltraadt af *Udvalget*, vedtoges uden Afstemning.

§ 1, saaledes ændret, vedtoges uden Afstemning.

§§ 2 og 3 vedtoges uden Afstemning.

Lovforslagets Overgang til tredje Behandling vedtoges uden Afstemning.

Den sidste Sag paa Dagsordenen var:

Fortsættelse af første Behandling af Forslag til Lov om Ændringer i Statsbanernes Takster.

Forhandlingen genoptoges.

Hammerich: Forholdene have ført med sig, at jeg lige har faaet læst Forslaget og Motiverne igennem og ikke har kunnet fordybe mig i forskellige Betragtninger vedrørende Jernbanevæsenet, som man maaske kunde komme frem med her. Men jeg ønsker dog ganske kort at angive de Grunde, hvorfor jeg kan slutte mig til Lovforslaget og til den Tilslutning, det har faaet fra det ærede Medlem for Horsens Landkreds (P. T. Nielsen) og det ærede Medlem for Københavns 1ste

Valgkreds (Wulff) og i Gaar da ogsaa afgjort fra det ærede Medlem for Skanderborg Amts 5te Valgkreds (Stensballe), og jeg skal tillige berøre nogle af de Indvendinger, som fra anden Side ere fremførte mod Forslaget.

Jeg er ganske enig med de ærede Medlemmer, jeg nu nævnde, i, at naar vi staa overfor, at der med Nødvendighed kræves større Indtægt til Statskassen, saa er ogsaa en Ændring med Hensyn til vore Jernbanetakster noget i det hele tilladeligt. Der er ikke Tvivl om, at vore Jernbanetakster ere lavere end vistnok noget andet Sted i Verden, og naar man nu med Rette gør gældende, at Statsbanerne skulde ikke blot dække Driftsudgifterne, men ogsaa give en nogenlunde rimelig Forrentning af den Udgift, de have forvoldt Staten, er der ikke nogen Mening i, at dette ikke naas ved, at de, der benytte Banerne, svare et rimeligt Vederlag derfor, men ved, at det lægges over paa andre Skatteydere. Jeg kan altsaa alene af den Grund i Almindelighed give Lovforslaget min Tilslutning; men særlig forekommer dette mig fuldt ud berettiget, naar det, vi staa overfor, er Takstforhøjelser, der dog ikke bringe vore Jernbanetakster højere op end vore Nabolandes, ja, end vistnok noget andet Lands. At bringe dem saa langt op er dog højest rimeligt og fuldt forsvarligt at fastslaa i et Land, hvor den Deling af Trafikken, som vore Bælter fremkalde, nødvendigvis maa forvolde denne forholdsvis større Udgifter. Forhøjelsen er derfor tilladelig.

Hvad der nærmest kan vække Tvivl om Takstforhøjelsens Rigtighed, er den Sandhed, at man selvfølgelig ikke staaar sig ved at forhøje Taksterne, hvis man derved driver Trafikken bort fra Banerne, og det er nærmest det, der efter min Mening maa være det afgørende ved denne Sags Behandling. Jeg ser nu ikke nogen anden Vej til at undgaa det end at stille Jernbanernes Administration saa frit som muligt. Det har man ogsaa, saa vidt jeg har kunnet se, haft Øje for i det foreliggende Forslag og dermed nærmet sig lidt til den Grundbetragtning, jeg har gjort gældende, hver Gang Spørgsmaalet om Statsbanernes Takster har været for i Rigsdagen, hvor jeg har haft et andet Syn paa Sagen end Tingets andre Medlemmer.

Jeg har fra første Færd betragtet det som ganske unaturligt og ganske urimeligt at lovbinde en Administration med Hensyn til Takster. Særlig unaturligt er det, naar man gaar ud fra den Grundbetragt-